ותנן ר"א אומר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים הוא דאמר כחנן המצרי *דתניא חנן המצרי אומר אפילו דם בכוס מביא חבירו ומזווג לו. אמר ר"נ אמר רבה בר אבוה א] אמר רב *טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ונפלה אחת מהם לים הגדול הותרו כולן דאמרינן הך דנפל ב] היינו דאיסורא. איתיביה רבא לרב נחמן אפילו אחת בריבוא ימותו כולן אמאי נימא ג] דמית איסורא מית? א"ל רב דאמר כר' אליעזר *דתנן רבי אליעזר אומר אם קרב ד] הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשים כולן ה] והא אמר *ר"א לא התיר רבי אליעזר אלא בשנים שנים אבל אחד אחד לא? א"ל אנא *תרתי ו] קאמינא. *אמר רב טבעת של עבודת כוכבים שנתערבה במאה טבעות ופרשו ארבעים למקום אחד וששים למקום אחר, פירשה: אחת מארבעים אינה אוסרת, אחת מששים אוסרת, מאי שנא אחת מארבעים דלא דאמרינן איסורא ברובא איתיה, אחת מששים נמי אמרינן איסורא ברובא איתיה? אלא ז] (אם) פירשו: ארבעים כולן למקום אחד אין אוסרות ששים למקום אחד אוסרות, כי אמריתה קמיה דשמואל א"ל הנח לעבודת כוכבים שספיקה, וספק ספיקה אסורה ח] עד סוף העולם. מיתיבי ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת כיצד: כוס של עבודת כוכבים שנפל לאוצר מלא כוסות כולן אסורין, פירש אחד מהן לריבוא ט] ומריבוא לריבוא מותרין תנאי היא *דתניא ר' יהודה אומר רימוני י] באדן אוסרין בכל שהוא כיצד נפל אחד מהן לתוך ריבוא ומריבוא לריבוא אסורין, ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש לריבוא אסורין, ומריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר שמואל דאמר כמאן - אי כרבי יהודה אפילו בשאר איסורים יא] אסור אי כר"ש אפילו בעבודת כוכבים נמי שרי, וכי תימא שאני ליה לר"ש בין עבודת כוכבים לשאר איסורים אלא הא דתניא ספק עבודת כוכבים אסורה וספק ספיקה מותרת מני: לא רבי יהודה ולא ר' שמעון? לעולם רבי שמעון יב] ושמואל סבר לה כר' יהודה בחדא ופליג עליה בחדא. אמר מר מריבוא לשלשה ומשלשה למקום אחר מותר

מ"ש

דאמר. ר"א כחנן המצרי *ס"ל דאפילו בשחוטין לית ליה דחייה: **אפילו דם.** שעיר הנעשה בפנים בכוס שכבר נשחט, אם מת המשתלח, מביא חבירו מן השוק ומזווג לדם ולא אמרינן הואיל ונדחה הדם במיתת חבירו ישפך ויביא שנים ויגריל עליהן ויתכפר בהן: **ואמאי ימותו כולן.** מכיון שמת אחד מהן ליתלי ביה ונימא דאיסורא מית והנותרים יקרבו: **כר"א דאמר *אם קירב כו'.** ומתניתין היא אלמא תלינן איסורא בההי דאזיל: **והא אמר ר"א.** לקמן בפירקין דלא התיר ר' אליעזר להקריב את הנותרים אלא שנים שנים דודאי חד מינייהו דהיתירא שהרי לא נתערב בהם אלא בעל מום אחד ובכל חד אמרינן מהאי דמחברייה לאו דאיסורא איהו נמי לאו דאיסורא הוא והוא דאיסורא אזל ליה בהקרבה ראשונה שקרב אחד מהן אבל אחד ואחד לא יקריבו הראשים דבכל חד מספקינן דלמא דאיסורא הוא, דליכא למימר מגו: יג] *טבעת של עבודת כוכבים. שנתקשטה בה עבודת כוכבים: **תרתי תרתי קאמינא.** שימכור הטבעות שנים שנים: **פירשה אחת מארבעים.** ונתערבה באחרות יד] אינן נאסרות וכולה מפרש לה ואזיל: **מאי שנא אחד מארבעים** דלא אסרה תערובתה דאמרינן איסורא ברובא איתיה בששים: **א' מששים.** טו] נימא (נמי) הך דפריש דהיתירא הוא ואיסורא ברובא איתיה בחמשים ותשע הנותרים: **אלא.** ה"ק פירשו הארבעים כולם למקום אחד ונתערבו בשאר טבעות אינן אוסרים דאמרינן איסורא בששים איתיה ונהי טז] *דההך עצמם אם לא נתערבו באחרות אסורות לעולם דאפילו ר' אליעזר לא אמר תולין את האיסור אלא בדבר שאבד כגון שנפלה אחת מהן לים הגדול דומיא דקרב הראש של אחד מהן אבל יז] (לא) לתלותו בששים ולהתיר את הארבעים יח] דאין ביטול ברוב לעבודת כוכבים והוו כולהו ספק יט] עבודת כוכבים אבל כי נתערבו באחרות הוו להו ספק ספיקא של עבודת כוכבים: **פירשו ששים למקום אחד אסורות.** דכיון דאיסורא ברובא איתיה הוו כולהו ספק עבודת כוכבים: **הנח לעבודת כוכבים.** מלהקל בספק ספיקה כשאר איסורין ואפילו פירשו ארבעים למקום אחד כ] אסורות: **ה"ג תנאי היא דתניא ר' יהודה אומר רמוני בדן כו'.** רמוני בדן אחד משבעה דברים שאינן *במינים הן הלכך אוסרים בכל כא] (שהוא) אם של ערלה או של תרומה הן כולן אסורין ואפילו אחרונים: **ר"ש אומר לריבוא אסורין.** ריבוא הראשון שהאיסור עצמו נפל שם אסור אבל פירש אחד מאותו ריבוא לג' רמונים כב] ומן (השלשה) פירש אחד למקום אחר מותר אף הג' אמצעיים דספק ספיקא כג] (בטיל) ופרכינן שמואל דאמר. הנח לעבודת כוכבים דמשמע דבשאר איסורין לית ליה ספק ספיקא: **כמאן.** מהכי תנאי סבירא ליה: **וכי תימא** כד] **שני ליה לר"ש.** ושמואל כר"ש אמר: *סך דתני. הך מתניתא דאותיבנא מינה לשמואל לעיל מיניה

מאי

ותנן ר"א אומר כו'. לא שייך למימר אדפריך מר' אליעזר לסייעיה מדרבנן דאמרו אפילו קרבו כולן חוץ מאחד מהן ילכו לבית השריפה וגבי כוסות ישפך לאמה דלמא דרבנן לאו משום דחייה פסלי אלא מטעם אחרינא כה]: **ונפלה** אחת מהן לים הגדול הותרו כולן. משום כו] דמדאורייתא ברובא בטיל כדפירשנו [מש"ה] הקילו כאן ודוקא נפלה ממילא אבל הפילה אפילו שוגג קנסינן אטו מזיד ודוקא לים הגדול שאינה בעין אבל פירשה לא כדמוכח בההיא כז] ופרשו ארבעים למקום אחד דלא מהניא פרישתה להתיר השאר כח] וכן מוכח דקאמר רב דאמר כר"א וגבי אין המדומע מדמע אלא לפי החשבון שמעינן ליה לר"א *בפ"ק דתרומות דאמר היא סאה שנפלה היא סאה שעלתה אבל האחרים לא נתקנו: **רב** דאמר כר"א. תימה הא טעמא דר"א משום דכתיב (ויקרא כב) מום בם הוא דלא ירצו הא ע"י תערובת ירצו כדמפרש ביומא פ' שני שעירים (דף סד.) אבל בעלמא לא וי"ל דהא דאיצטריך לן קרא לא לחד בתרי איצטריך דבלאו קרא ברובא בטיל אלא לחד בחד איצטריך והש"ס מייתי ליה לקרא משום דכיון דכל כך התיר הכתוב אין ראוי להחמיר מדרבנן לגבוה: **פירש** אחד מהן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין. לא איצטריך מריבוא לריבוא אלא למימר מאן דאסר אסר בכולהו כדפרישית לעיל א"כ משום דיש חילוק בין ריבוא ראשון לריבוא שני דריבוא ראשון אי מתהני מכולהו בבת אחת אסור דקמתהני בחדא ספיקא כיון דבבת אחת מתהני כט] אבל ריבוא שני אפילו נהנה מכולם בבת א' ספק ספיקא הוא ושרי וכן מריבוא לג' ומג' לג' מותר אבל אסור ליהנות מג' הראשונים בבת אחת ומן השניים שרי מהאי טעמא *דפרים ובקונטרס לא פירש כן:

ולא

דס"ל נ"ק

לקמן עז:

ר"א אם קירב כו' אלמא פליג איסורא בכהי דאזיל ומפי' רבנן כ"ה

לקמן עז:

שייך קודם ד"ה ואמאי

נמי תרתי נ"ק

דהם עצמם נ"ק

תוספתא דתרומות פ"ה

נוסחאות

רש"י כת"י

טבעת של עבודת כוכבים. של תקרובת עבודת כוכבים:

[נ"ל השלשה]

נ"ל אלא הא דתניא נ"ק

יט א ב ג ד מיי' פ"ג מהל' ע"ז הלכה י: טוש"ע י"ד סימן קמ:

כ ה מיי' פט"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ד טוש"ע י"ד סימן קי סעיף א:

[יומא סג: לעיל לה: תמורה ו: מנחות נט:]

כא ו מיי' שם הלכה י ועי' בכ"מ טוש"ע שם סעיף ח:

[נ"ל בפ"ה משנה ב]

[לקמן עז: פ.]

נ"א אמר רב יהודה אמר רב

דפרשתי נ"ק

שיטה מקובצת

א] תיבות אמר רב ל"ש עיין רשב"א סי' רע"ג: ב] דנפל דאיסורא נפל איתיבית ותיבת היינו נמחק: ג] נימא הך דמית דאיסורא מית א"ל רבה [אא"ה על תיבת רב כתב הרב"א נ"ל רבה עכ"ה]: ד] ראש אחד מהן אות ה' ותיבת של נמחק: ה] כולן איני: ו] תרתי תרתי קאמינא אמר רב יהודה אמר רב כנ"ל ואח"כ מצאתי מוגה [אא"ה על תיבת רב יהודה כתב הרב"א כנ"ל עכ"ה]: ז] אלא אימא פירשו ותיבת אם נמחק: ח] אסורה ס"א עד סוף כל הדורות: ט] ומריבוא לריבוא מותרין [ס"א כולן מותרין] תימה כיון דתני פירש אחד מהן לריבוא מיד הוי ספק ספיקא ולמה לי תו מריבוא לריבוא ואין לומר דנקיט לאשמועינן דמאן דאסר בריבוא קמא אסר נמי מריבוא לריבוא ולהודיעך כח מאן דאסר כדפ"ת שהרי בהך ברייתא לא תוזכר דברי האוסר כלל וי"ל משום דבריבוא קמא אסור להנות מכולן בבת אחת כו' וכן מריבוא לג' ומג' למקום אחר ג' הראשונות אסור להנות מכולן בבת אחת ולא כפ"ה דפי' דג' הראשונים היתר גמור מכולן ועוד אמר ר"י דדוקא פירשה לריבוא שנתבטלה שם אבל אם פירשה לעצמה לבדה אסור גזירה שמא יקח מן הקבוע. ומכאן קשה לפסק של ר"ת דהתיר היכא שהזאב לקח שה מהעדר [ויש ספק] שמא דרסה והחזירה לעדר ואינו יודע איזה היא והורה ר"ת דנכבשינהו כי היכי דניהדי ומותרין כולן משום כל דפריש מרובא קא פריש ולא גזרינן שמא יקח מן הקבוע רק גבי קדשים משום חומרא דקדשים וקשה דהא הכא גבי עבודת כוכבים נמי אסור היכא דפירשה לעצמה כדפי' אלמא בשאר איסורים נמי גזרינן שמא יקח מן הקבוע ואין לומר חומרא דעבודת כוכבים שאני דהא בסמוך פייתי עלה מרימוני בדן וערלה ואין לדחות נמי דדוקא באיסורי הנאה גזרינן שמא יקח מן הקבוע כגון ערלה ועבודת כוכבים אבל טריפה לא דהא עביד בסמוך צריכותא גבי חבית של תרומה דקאמר ואי אשמועינן חבית של תרומה משום דמינכרא נפילתה ולא קאמר משום דתרומה מותרת בהנאה אלמא משמע דאין לחלק בהו וא"כ אין להתיר שה שלקח זאב מן העדר והחזירו וריב"א היה רוצה להתיר מטעם ספק ספיקא ספק אם דרוסה רגל ספק אם דרוסה הרגל ספק אם זו היא אם לאו אמנם פר"י שאין להתיר מטעם ספק ספיקא אלא היכא דהספקות שוות בתרי ביטולים כגון נתערבו באחרות ואחרות באחרות דכל הספיקות ע"י עירוב אבל הנך ספיקות דזאב ספיקן אינן שוות דספק ראשון אם זו בהמה שנטל הזאב וספק שני אם הוא דרוסה חשן אם לאו: תנאי היא. וא"ת אמאי לא מייתי מהתיא דלעיל נתערבו באחרות ואחרות באחרות כולן ידלקו וי"ל (דל"נ) [דאפילו גרסינן] לעיל ואחרות באחרות ר"ל וכולן אחרות באחרות ולפיכך ידלקו דאין כאן ספק ספיקא ואשמועינן דאפילו דנתערבו ונתבטלו אפ"ה ידלקו ולפיכך לא מייתי לה הכא מטעם דאנו יכולים לדחותה כדפי': י] רימוני בדן אוסרין בכל שהן כיצד: יא] איסורים נמי אסר אי כר"ש: יב] שמעון ובעבודת כוכבים נמי שרי ושמואל: יג] מתיבת טבעת עד תיבת תרתי נמחק: יד] אינה אוסרת וכולהו מפרש לה: טו] נמי נימא הך: טז] ונהי הנך עצמם: יז] תיבת לא ל"ש ונמחק: יח] הארבעים לא דאין: יט] ספק ראשון של: כ] אחד אסורות נ"ל שצ"ל אסורות [לשון הרב"א]: כא] בכל שהן אם: כב] ומן השלשה פירש: כג] ספיקא מותר הס"ד ותיבת בטיל נמחק: כד] וכי תימא שאני ליה לר"ש ושמואל כר"ש סבירא ליה הס"ד ומה"ד אלא הא דתני מתניתא כו' לעיל הס"ד ותיבת מיניה נמחק: כה] אחרינא. א"נ ה"מ לכתחילה אבל דיעבד אם עלו לא ירדו כמו שאפרש לקמן הילכך אית להו דאין נדחין: כו] דמדאורייתא חד בתרי בטיל ואין כאן אלא איסור מדרבנן משום דטבעת חשיבי לא בטל. כדפרשנו וכו' ותיבות ברובא בטיל נמחק: כז] ההיא דבסמוך פירשו ארבעים: כח] השאר וטעמא משום דכיון דאפשר לחזור להערובת גזרינן לפי שישנה בעין שמא תחזור ותתערב לכאן עם התערובות אבל לים הגדול שאינו בעולם כלל שרי השאר וכן מוכח: כט] תיבת אבל ל"ש:

נושא כלי

מבנה

רב - מיקל
שמואל - מחמיר

ספק ספיקה בע"ז

דספק ספיקא מותר

דאסר ספק ספיקה בע"ז